

P1

Kriittisen ajattelun kehittyminen käsitekarttamenetelmällä terveystieteiden opettajakoulutuksessa

Maria Kääriäinen, Hannele Lukkarinen
Terveystieteiden laitos, Oulun yliopisto

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata terveystieteiden opettajaopiskelijoiden (N=9) kriittisen ajattelun kehittymistä ja arvioida oppimista tukevien pedagogisten ja rakenteellisten tekijöiden merkitystä oppimiselle.

Tutkimuksen kohteena oli sekä lähi- että verkko-opiskeluna Oulun yliopistossa syyslukukaudella 2008 toteutunut opintojakso, jossa opiskelijat työstivät Optima-ympäristössä Doubleboard -piirto-ohjelman avulla opetusharjoittelussa toteutuvasta opetussisällöstään käsitekartan opiskelija- ja opettajapalautteiden perusteella. Kriittisen ajattelun tasoa ja kehittymistä arvioitiin käsitekarttatyöskentelyn perusteella. Aineiston muodostivat opiskelijoiden (N=9) verkkoympäristössä 1) kolmivaiheisesti kehittämät käsitekartat, 2) opiskelijoiden verkkovuorovaikutus, 3) opettajien kirjalliset ohjauskommentit, 4) opiskelijoiden ja teknisen tukihenkilön verkkovuorovaikutus sekä 5) kysely opintojakson toteutuksesta kokonaisuudessaan.

Tulosten mukaan opiskelijoiden kriittinen ajattelu vahvistui yhteisöllisen opiskelun edetessä. Ensimmäisessä käsitekartassa lähes kaikki opiskelijat (88 %, n=8) osoittivat heikkoa kriittistä tasoa, ainoastaan yksi opiskelija ylsi vahvan kriittisen ajattelun tasolle. Kolmannessa käsitekartassa suurin osa (66%, n=7) opiskelijoista ylsi vahvan kriittisen ajattelun tasolle. Käsitekarttoihin liittyvä vuorovaikutus oli yhteisöllistä. Yhteisöllisyys ilmeni pääosin käsitekarttaan liittyvänä tiedollisena, mutta myös motivoivana ja käsitekartan visuaalisuuteen liittyvänä viestintänä. Opettajien ohjaus verkko-opintojaksolla jakautui tiedolliseen (30 %, n=16), motivoivaan (37 %, n=20) ja ohjeisiin liittyvään ohjaukseen (33%, n=18). Opiskelijoiden teknisistä kysymyksistä suurin osa (n=14) liittyi tallennukseen ja käsitekartan Optima-ympäristöön siirtoon ja pienempi osa (n=7) opiskelijatovereiden motivointiin ja ohjaukseen. Opiskelijat arvioivat opintojakson toteutuksen kokonaisuudessaan hyväksi. Vajaa puolet 44 % (n=4) arvioi kuitenkin saaneensa riittämättömästi ohjausta teknisissä asioissa.